

Ohje maakaasuverkkoon syötetyn biokaasun tarkkailusta ja raportoinnista päästökaupassa

1 Yleistä

Tämä ohje sisältää tietoa toiminnanharjoittajille ja todentajille maakaasuverkkoon syötetyn biokaasun tarkkailusta ja raportoinnista päästökaupassa vuodesta 2022 lähtien. Tämä ohje soveltuu Suomessa tuotettuun maakaasuverkkoon syötettyyn biokaasuun. Ohje täydentää EU:n komission ohjeasiakirjoja 1 ja 3 biomassan tarkkailun osalta. Energiavirasto pidättää oikeuden täydentää ja muuttaa tätä ohjetta tarvittaessa.

Komission päästöjen tarkkailuasetuksen (EU) 2018/2066 (jäljempänä "komission päästöjen tarkkailuasetus") 39 artiklan 3 ja 4 kohta sisältävät erityissäännöksen maakaasuverkosta otetun maakaasun biokaasuosuuden määrittämisestä. Tämä mahdollistaa verkkoon syötetyn kaasun biokaasuosuuden määrittämisen biokaasun ostokirjanpitoa käyttäen, mikäli komission tarkkailuasetuksessa määritetyt ja alla tarkemmin kuvatut kriteerit täyttyvät. Ostokirjanpitoon perustuva menetelmä korvaa vuoden 2022 alusta alkaen biokaasusertifikaattien käytön päästökaupassa.

Päästökauppalain (311/2011) 56 b §:n nojalla biomassapolttoaineille asetettujen kestävyyskriteerien täytyminen on polttoon käytetyn biokaasun nollapäästöisyyden edellytys vuodesta 2023 lähtien. Energiavirasto tulee laatimaan erillisen ohjeen biomassapolttoaineiden tarkkailusta ja raportoinnista päästökaupassa.

2 Maakaasuverkosta otetun kaasun biomassaosuuden määrittäminen ja kriteerit

Toiminnanharjoittajan raportoiman biokaasun on perustuttava tosiasiallisiin biokaasuostoihin. Maakaasuverkosta otetun kaasun biokaasuosuus määritetään käyttäen biokaasun ostokirjanpitoa. Ostokirjanpidosta on käytävä ilmi ostetun biokaasun energiasisältö (MWh), tieto maakaasuverkosta, johon biokaasu on syötetty sekä biokaasun syöttöpiste.

Toiminnanharjoittaja voi määrittää maakaasuverkosta otetun kaasun biokaasuksi ostokirjanpitoa käyttäen. Lisäksi toiminnanharjoittajan tulee osoittaa, että seuraavat kriteerit täyttyvät:

- Samaa biokaasumäärää ei lasketa kahteen kertaan ja erityisesti, että ostetun biokaasun ei väitetä olevan kenenkään muun käyttämää, muun muassa esittämällä biokaasulle myönnetty alkuperätakuu;
- Toiminnanharjoittaja ja biokaasun tuottaja on liitetty samaan kaasuverkkoon; ja
- Polttoon käytetty biokaasu täyttää soveltuvat kestävyyskriteerit (vuodesta 2023 lähtien).

Jos toiminnanharjoittaja ei osoita näiden kriteerien täytyvän, on maakaasuverkosta otettu kaasu raportoitava kokonaisuudessaan fossiilisenä polttoaineena. Seuraavissa kappaleissa käsitellään yksityiskohtaisemmin jokaista kriteeriä ja sen täyttymisen osoittamista.

3.11.2022

2.1 Biokaasun kaksoislaskenta on vältetty

Maakaasuverkkoon syötetyn kaasun raportoiminen biokaasuna edellyttää, että saman biokaasumäärän kaksoislaskenta eri käyttäjien toimesta on vältetty, muun muassa esittämällä biokaasulle myönnetty alkuperätakuu (komission päästöjen tarkkailuasetus 39 artiklan 4 a alakohta). Raportoitujen biokaasumäärien on perustuttava toiminnanharjoittajan tosiasiallisiin biokaasuostoihin. Päästöselvityksessä raportoitu biokaasumäärä ei saa ylittää laitoksella käytetyn kaasumittareilla mitatun kaasun määrää.

Toiminnanharjoittajan on osoitettava, että käytetylle biokaasulle myönnetyt alkuperätakuut on peruttu kaasun alkuperätakuurekisterissä. Peruutettujen alkuperätakuiden tulee olla myönnettyjä sille biokaasumäärälle ja -erälle, joka ostokirjanpidon perusteella raportoidaan päästöselvityksessä. Lisäksi peruutettujen alkuperätakuiden on tullut olla voimassa sinä kalenterivuonna, jolle toiminnanharjoittaja raportoi biokaasun käytetyksi.

2.2 Biokaasun tuottaja ja toiminnanharjoittaja ovat kytkettynä samaan kaasuverkkoon

Biokaasun tuottajan ja toiminnanharjoittajan on oltava kytkettynä samaan kaasuverkkoon (komission päästöjen tarkkailuasetus 39 artiklan 4 kohdan b alakohta). Samalla kaasuverkolla tarkoitetaan yhteen liitettyä kaasuverkkoa. Verkosta otetun kaasun raportoimiseksi biokaasuna päästökaupassa edellytetään lisäksi, että yhteen liitettyssä kaasuverkossa on käytössä biokaasun ainetase, jotta se voidaan tässä yhteydessä tulkita samaksi kaasuverkoksi.

Kriteerin täyttyminen edellyttää, että biokaasun myyjä voi osoittaa maakaasuverkon, johon kaasu on syötetty sekä biokaasun syöttöpisteen. Lisäksi toiminnanharjoittajan on osoitettava, että biokaasun käyttöpaikka on kytketty samaan kaasuverkkoon, kuin biokaasun tuottaja. Toiminnanharjoittajan esittämästä biokaasun ostokirjanpidosta on käytävä ilmi tieto maakaasuverkosta, johon biokaasu on syötetty sekä biokaasun syöttöpisteestä.

Erytystapauksen muodostavat tilanteet, joissa biokaasu syötetään maakaasuverkkoon, mutta kuljetetaan osittain myös muuten kuin putkistojen kautta (esimerkiksi nesteytetty biokaasu, joka kuljetetaan maakaasuverkon ja erillisverkon välillä tai maakaasuverkon ottopisteestä päästökauppalaitokselle). Tällöin sovelletaan samoja vaatimuksia, kuin maakaasuverkon kautta biokaasun tuottajalta päästökauppalaitokselle kuljetetun kaasun osalta. Saman kaasuverkon vaatimus voi toisin sanoen täytyä näissäkkin tilanteissa, mikäli biokaasumäärät ovat jäljitettävissä biokaasun ainetasetta käyttäen. Biokaasun kuljetuksesta ja nesteytyksestä syntyneet päästöt huomioidaan biokaasun kestävyysarvioinnissa.

2.3 Biokaasu täyttää kestävyyslaissa säädetyt kestävyyskriteerit (soveltuu vuodesta 2023 lähtien)

Biokaasuosuuden määrittämisen lisäksi toiminnanharjoittajan on 1.1.2023 lähtien osoitettava, että polttoon käytetty biokaasu täyttää kestävyyskriteerit, jotta se voidaan raportoida nollapäästöisenä (päästökauppalaki 311/2011 56 b §). Biokaasun on täytettävä biopolttoaineista, bionesteistä ja biomassapolttoaineista annetussa laissa (393/2013) säädetyt vaatimukset ja toiminnanharjoittajan on osoitettava

3.11.2022

tämä mainitun lain mukaisesti. Lisätietoa biomassan kestävyyskriteereistä sekä Energiaviraston ohje biomassapolttoaineiden kestävyden osoittamisesta löytyy osoitteesta <https://energiavirasto.fi/biomassojen-ja-biopolttoaineiden-kestavyys>.

Biokaasun kestävyden osoittamiseksi käytettyjen kestävyystodistusten ja biokaasun kaksoislaskennan välttämiseksi peruutettujen alkuperätakuiden on koskettava samaa biokaasumäärää ja -erää.

3 Biokaasun tietojen ilmoittaminen päästöjen tarkkailusuunnitelmassa

Jos maakaasuverkosta otettu kaasu raportoidaan joko osittain tai kokonaan biokaasuna, tulee toiminnanharjoittajan lisätä päästöjen tarkkailusuunnitelmaan uusi seospolttoaine. Seospolttoaineen fossiiliseksi komponentiksi valitaan maakaasu ja biokomponentiksi valitaan polttoaineluokka 22.30.40 Biometaani (otto maakaasuverkosta).

Seospolttoaineen biomassaosuuden määrittämistasoksi valitaan 2 (biomassaosuus saadaan arviointimenetelmällä, joka on hyväksytty komission päästöjen tarkkailu- ja raportointiasetuksen 39 artiklan 2 kohdan toisen alakohdan mukaisesti). Biomassaosuuden arviointimenetelmän kohdassa tulee kertoa millä tavoin edellä mainittujen kriteerien täytyminen osoitetaan ja kuinka biomassaosuus lasketaan.

Lisäksi päästöjen tarkkailusuunnitelman tietokortille 4 tulee lisätä kuvaus menettelystä, jota käytetään biokaasun määrien määrittämiseen ostokirjanpidon perusteella komission päästöjen tarkkailuasetuksen 39 artiklan 4 kohdan mukaisesti.